Lieta Nr. 11087071720
Lietas arhīva Nr. KA04-0135-22/4

ECLI:LV:RAT:2022:0111.11087071720.6.S

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2022. gada 11. janvārī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija
tiesas sēdes priekšsēdētāja Lauma Šteinerte,
tiesnese Ingūna Amoliņa,
tiesnese Ludmila Poļakova,
piedaloties prokurorei Baibai Adlerei,
aizstāvei Jeļenai Averinskai

iztiesāja atklātā tiesas sēdē krimināllietu saistībā ar apsūdzētā /pers. F/, personas kods /personas kods/, un viņa aizstāves zvērinātas advokātes Jeļenas Averinskas iesniegtajām apelācijas sūdzībām par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 6.maija spriedumu.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 6.maija spriedumu /pers. F/ atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā, un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem.

Tāpat ar pirmās instances tiesas spriedumu /pers. F/ atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 175.panta trešajā daļā, un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 10 mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un trešo daļu sodu /pers. F/ nospriests noteikt pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, daļēji saskaitot piespriestos sodus, un galīgo sodu noteikt – brīvības atņemšana uz 1 gadu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta piekto daļu soda izciešanā /pers. F/ nospriests ieskaitīt aizturēšanā pavadīto laiku no 2019.gada 28.oktobra līdz 2019.gada 29.oktobrim, 2020.gada 19.jūniju, kā arī apcietinājumā pavadīto laiku no 2020.gada 20.jūnija līdz 2021.gada 6.maijam.

/pers. F/ piemēroto drošības līdzekli – apcietinājumu – nospriests atstāt negrozītu līdz sprieduma stāšanās spēkā.

Nospriests apmierināt pilnībā cietušās /pers. G/ pieteikto materiālā kaitējuma kompensāciju un piedzīt no /pers. F/ par labu cietušajai /pers. G/ kaitējuma kompensāciju 66,45 EUR.

Nospriests apmierināt pilnībā cietušā /pers. H/ pieteikto materiālā kaitējuma kompensāciju un piedzīt no /pers. F/ par labu cietušajam /pers. H/ kaitējuma kompensāciju 489 EUR.

Nospriests apmierināt pilnībā cietušā /pers. I/ pieteikto materiālā kaitējuma kompensāciju un piedzīt no /pers. F/ par labu cietušajam /pers. I/ kaitējuma kompensāciju 250 EUR.

Piedzīti no /pers. F/ procesuālie izdevumi 885 EUR apmērā par zvērinātas advokātes juridiskās palīdzības sniegšanu.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 9.augusta lēmumu labota pārrakstīšanās kļūda, Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 6.maija sprieduma rezolutīvajā daļā labojot tekstu no "drošības līdzekli - apcietinājums - atstāt negrozītu līdz sprieduma stāšanās spēkā" uz "drošības līdzekli - apcietinājumu - atcelt".

Saskaņā ar pirmās instances tiesas spriedumu /pers. F/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā, proti, izdarīja zādzību nelielā apmērā, un tieši:

Pirmstiesas kriminālprocesā precīzi nenoskaidrotā laikā, laika posmā no 2019.gada 26.oktobra plkst.09.15 līdz 2019.gada 27.oktobra plkst.16.20, /pers. F/, atrodoties /adrese/, nolēma izdarīt zādzību. /pers. F/, brīvi piekļūstot ar velosipēdu drošības trosi velosipēdu novietnē pieslēgtajam, /pers. G/ piederošajam velosipēdam, uzskatot, ka viņa darbības neviens nenovēro, mantkārīgu motīvu vadīts, īstenojot savu noziedzīgo nodomu, vērstu uz zādzības izdarīšanu, ar līdzi paņemtajām knaiblēm pārknieba /pers. G/ piederošo velosipēdu drošības trosi 10 EUR vērtībā un aizbrauca no noziedzīga nodarījuma izdarīšanas vietas ar /pers. G/ piederošo velosipēdu "TREK" ar rāmja Nr./sērijas numurs/ 200 EUR vērtībā un velosipēdu drošības trosi 10 EUR vērtībā.

Tādā veidā /pers. F/ slepeni nolaupīja /pers. G/ piederošo velosipēdu un velosipēdu drošības trosi un prettiesiski ieguva svešas mantas savā valdījumā, lai tālāk ar tām rīkotos kā ar savām, nodarot /pers. G/ materiālo zaudējumu 210,00 EUR apmērā.

Ar savām darbībām /pers. F/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā.

Turklāt saskaņā ar pirmās instances tiesas spriedumu /pers. F/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 175.panta trešajā daļā, proti, izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu, kas izdarīta, iekļūstot telpā (zādzību), un tieši:

2020.gada 14.jūnijā ap plkst.23.00 /pers. F/, neesot hosteļa viesis, atradās hosteļa "/Nosaukums Z/" telpās /adrese/, kur nolēma izdarīt zādzību, iekļūstot telpā. Īstenojot savu noziedzīgo nodomu, vērstu uz zādzības izdarīšanu, /pers. F/, mantkārīgu motīvu vadīts, atvēra hosteļa 6.stāvā esošās istabiņas /numurs A/ neaizslēgtās durvis, tādējādi prettiesiski iekļūstot minētajā telpā, kur, izmantojot to, ka viņa darbības neviens nenovēro, /pers. F/ nolaupīja /pers. H/ piederošo ceļojumu koferi 30 EUR vērtībā, kurā atradās mape ar dokumentu kopijām, bez materiālās vērtības, trīs polo krekli, kopā

45 EUR vērtībā, veste 60 EUR vērtībā, šorti 10 EUR vērtībā, deviņi T- krekli, kopā 100 EUR vērtībā, četras zilas džinsu auduma bikses, kopā 100 EUR vērtībā, trīs džemperi, kopā 70 EUR vērtībā, divi krekli ar garām piedurknēm, kopā 60 EUR vērtībā, virsjaka 45 EUR vērtībā, divas brūnas bikses, kopā 20 EUR vērtībā, divas pelēkas bikses, kopā 25 EUR vērtībā, divas garās apakšbikses, kopā 25 EUR vērtībā, lillā ar pelēku krāsas šalle 10 EUR vērtībā, pelēcīga šalle 8 EUR vērtībā, ziemas cepure 3 EUR vērtībā, sešas apakšbikses, kopā 8 EUR vērtībā, saulesbrilles 5 EUR vērtībā, briļļu maks 5 EUR vērtībā, saulesbrilles 25 EUR vērtībā, matu trimmeris 7 EUR vērtībā, divas nagu knaibles, kopā 2 EUR vērtībā, četri zeķu pāri, kopā 4 EUR vērtībā, divas telefona austiņas, kopā 20 EUR vērtībā, divi kafijas iepakojumi bez materiālās vērtības, pie galda atrodošos ziemas zābakus "Qvechua" 80 EUR vērtībā, virs galda karājošos mugursomu "Qvechua" 40 EUR vērtībā, kurā atradās Indijas Republikas pilsoņa pase uz /pers. H/ vārda, bez materiālās vērtības, melns ādas maks 45 EUR vērtībā, nodokļu maksātāja koda karte uz /pers. H/ vārda bez materiālās vērtības, unikālās identifikācijas karte uz /pers. H/ vārda bez materiālās vērtības, Indijas Republikas autovadītāja apliecība uz /pers. H/ vārda bez materiālās vērtības, divas mapes ar dokumentu kopijām bez materiālās vērtības, kā arī virs galda karājošos datorsomu bez materiālās vērtības, kurā atradās portatīvais dators "ASUS" ar lādētāju 300 EUR vērtībā, uzturēšanās atļauja studenta karte, e-talons, "Swedbank" bankas karte, Indijas Republikas bankas "HDFC" debetkarte un Indijas Republikas bankas "PNB bank" debetkarte, kurām nav materiālās vērtības, piecas šķiltavas, kopā 25 EUR vērtībā, trīs atslēgu saišķi bez materiālās vērtības, sešpadsmit monētas bez materiālās vērtības, nodarot /pers. H/ zaudējumu 1177 EUR apmērā.

Turpinot savu noziedzīgo nodomu, vērstu uz zādzības izdarīšanu, /pers. F/, mantkārīgu motīvu vadīts, atvēra hosteļa 6.stāvā esošās istabiņas /numurs B/ neaizslēgtās durvis, tādējādi prettiesiski iekļūstot minētajā telpā, kur, izmantojot to, ka viņa darbības neviens nenovēro, /pers. F/ nolaupīja /pers. I/ piederošo, uz gultas atrodošos portatīvo datoru "Dell Latitude E6530" 200 EUR vērtībā un portatīvā datora lādētāju 15 EUR vērtībā, nodarot /pers. I/ zaudējumu 215 EUR vērtībā. Pēc kā /pers. F/ ar nolaupītajām mantām pameta noziedzīga nodarījuma izdarīšanas vietu.

Tādā veidā /pers. F/ slepeni no hosteļa "/Nosaukums Z/" 6.stāva istabiņas Nr./numurs A/ nolaupīja /pers. H/ piederošas mantas 1177 EUR vērtībā, savukārt no hosteļa "/Nosaukums Z/" 6.stāva istabiņas /numurs B/ /pers. I/ piederošas mantas 215 EUR vērtībā un prettiesiski ieguva svešas mantu savā valdījumā, lai tālāk rīkotos ar tām kā ar savām, nodarot /pers. H/ materiālo zaudējumu 1177 EUR apmērā un /pers. I/ materiālo zaudējumu 215 EUR apmērā.

Ar savām darbībām /pers. F/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 175.panta trešajā daļā.

Par pirmās instances tiesas spriedumu apsūdzētais /pers. F/ un viņas aizstāve zvērināta advokāte Jeļena Averinska iesnieguši apelācijas sūdzības.

Apsūdzētais /pers. F/ savā apelācijas sūdzībā lūdz atcelt pirmās instances tiesas spriedumu un mīkstināt brīvības atņemšanas soda termiņu, daļā par materiālā kaitējuma kompensācijas piedziņu, kā arī daļā par procesuālo izdevumu piedziņu. Apsūdzētais lūdz lietu izskatīt mutvārdu procesā un nozīmēt par viņa valsts nodrošināto aizstāvi zvērinātu advokāti J.Averinsku.

Zvērināta advokāte J.Averinska savā apelācijas sūdzībā lūdz atcelt pirmās instances tiesas spriedumu daļā pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas attiecībā uz datora "ASUS" zādzību un piedzīto kaitējuma kompensāciju, daļā pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas attiecībā uz piedzīto kaitējuma kompensāciju, kā arī par procesuālo izdevumu piedziņu. Aizstāve lūdz pārsūdzētajā daļā izskatīt lietu pēc būtības un taisīt jaunu spriedumu.

Apelācijas instances tiesas sēdē apsūdzētais /pers. F/ uzturēja savu, kā arī savas aizstāves iesniegto apelācijas sūdzību uz tajās norādītajiem argumentiem.

/pers. F/ aizstāve J.Averinska uzturēja savu iesniegto apelācijas sūdzību uz tajā norādītajiem motīviem, ka arī pievienojās /pers. F/ iesniegtajai apelācijas sūdzībai.

Prokurore iesniegtās apelācijas sūdzības neatzina un norādīja, ka pirmās instances tiesas spriedumu uzskata par pamatotu, argumentētu un likumīgu.

M o t ī v u d a ļ a

Tiesas kolēģija, pārbaudījusi pierādījumus, noklausoties apsūdzētā liecības, prokurores un aizstāves viedokļus, atzīst, ka apelācijas sūdzības ir daļēji pamatotas, Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 6.maija spriedums atceļams daļā par /pers. F/ noteikto sodu pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas, saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un trešo daļu noteikto galīgo sodu, par procesuālo izdevumu 885 EUR piedziņu valsts labā, par mantiskā kaitējuma kompensācijas piedziņu cietušo /pers. H/ un /pers. I/ labā, par drošības līdzekļa – apcietinājuma – atstāšanu negrozītu un šajā daļā taisāms jauns spriedums.

Tāpat ir atceļams Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 9.augusta lēmums par pārrakstīšanās kļūdas labošanu Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 6.maija spriedumā.

Tiesas kolēģija atzīst, ka apsūdzētais tiesiski un pamatoti atzīts par vainīgu viņam inkriminētajās noziedzīgajās darbībās un tās pareizi kvalificētas pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas un Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas. Pirmās instances tiesa ir izvērtējusi pierādījumus attiecībā uz apsūdzētajam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu un viņa izdarītajām darbībām, vispusīgi novērtējusi pierādījumus to kopsakarā atbilstoši Kriminālprocesa likuma 127.-130.pantu nosacījumiem, analizējusi, motivējusi tos un devusi novērtējumu spriedumā katram no tiem, analizējusi noziedzīgā nodarījuma kvalificējošās pazīmes, līdz ar to pamatoti atzinusi apsūdzētā vainu viņam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā par pierādītu. Juridiskā kvalifikācija apsūdzētā darbībām pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas un Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas ir pareiza un atbilstoša nodarījuma aprakstam, ko tiesa atzinusi par pierādītu.

Ņemot vērā minēto, tiesas kolēģija uzskata par iespējamu detalizēti neuzskaitīt un neatkārtot pirmās instances spriedumā analizētos pierādījumus saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 564.panta sestās daļas nosacījumiem, kur noteikts, ja apelācijas instances tiesa atstāj pirmās instances tiesas spriedumu bez grozījumiem, tā var neatkārtot pirmās instances tiesas minētos pierādījumus un atzinumus, jo spriedums daļā par /pers. F/ vainu un noziedzīgā nodarījuma kvalifikāciju netiek grozīts vai atcelts.

Šajā nolēmumā tiesas kolēģija izvērtēs apstākļus, kas norādīti /pers. F/ un viņa aizstāves apelācijas sūdzībās un izteikti apelācijas instances tiesas sēdē, saistībā ar spriedumā norādītajiem un vērtētajiem pierādījumiem.

Apelācijas instances tiesas sēdē /pers. F/ uzturēja savas pirmās instances tiesā sniegtās liecības, norādīja, ka viņš nav nozadzis cietušajam /pers. H/ datoru "Asus", saistībā ar ko uztur aizstāves apelācijas sūdzībā norādīto.

Tiesas kolēģijai nav pamata apšaubīt cietušā /pers. H/ liecības par to, ka viņam 2020.gada 14.jūnijā citu mantu starpā tika nolaupīts arī dators "Asus". Tiesa nekonstatē tādus apstākļus, ka cietušais vēlētos nepamatoti palielināt nozagto mantu daudzumu, lai tādējādi iedzīvotos uz apsūdzētā rēķina.

Turklāt cietušā liecības par to, ka viņam tika nolaupīts dators "Asus", apstiprinās ar apsūdzētā pirmstiesas procesā sniegtajām liecībām.

No /pers. F/ 2020.gada 29.jūlija liecības izriet, ka, ieejot hosteļa istabiņā, aiz durvīm stāvēja sarkans ceļojuma čemodāns, tam blakus bija dators "Asus", datoru ar lādētāju ielicis sarkanajā čemodānā un tos nolaupījis.

Tiesas kolēģijai nav pamata uzskatīt, ka /pers. F/ pirmstiesas procesā sniegtajās liecībās būtu kļūdījies, nosaucot datora marku, jo tas, ka vienā un tajā pašā hosteļa istabā /numurs A/ atradās un tika nolaupīts gan ceļojuma čemodāns sarkanā krāsā, gan portatīvais dators "Asus", bez paša apsūdzētā liecībām apstiprinās arī ar cietušā /pers. H/ liecībām, kurš šajā istabā dzīvoja un kam piederēja abas nolaupītās mantas.

Tāpat tiesas kolēģijai nav šaubu, ka apsūdzētais no hosteļa nolaupīja divus datorus. No 6.stāva istabiņas Nr./numurs B/ apsūdzētais nolaupīja arī cietušajam /pers. I/ piederošo portatīvo datoru "Dell Latitude E 6530". Minēto apstiprina cietušā /pers. I/ liecības un sarkanas krāsas ceļojuma čemodāna apskates protokolā fiksētais, kur citu mantu starpā čemodāna galvenajā nodalījumā tika atrasts portatīvais dators "Dell Latitude E 6530".

Aizstāve sūdzībā norādījusi, ka no videoieraksta nav redzams, ka /pers. F/ būtu iznesis divus datorus. Tiesas kolēģijas ieskatā šim iebildumam nav būtiskas nozīmes, jo pats /pers. F/ liecināja, ka datoru "Asus" viņš ielika sarkanajā čemodānā, savukārt portatīvais dators "Dell Latitude E 6530" tika atrasts sarkanajā čemodānā apskates laikā.

Apsūdzētais un viņa aizstāve uzskata, ka tiesa nepamatoti piedzinusi cietušo pieteiktās mantiskā kaitējuma kompensācijas.

Atbilstoši tiesu praksē nostiprinātajām atziņām un judikatūrai nolaupītās mantas vērtība nosakāma atbilstoši tirgus cenām vai tām pielīdzinātām cenām nodarījuma izdarīšanas laikā. Novērtējot nodarīto zaudējumu apmēru krimināllietā, jāievēro, ka tādā gadījumā, kad nolaupītās mantas vairs nav vai tā ir lietošanai nederīgā stāvoklī, cietušais ir tiesīgs prasīt no vainīgās personas nozagtās mantas augstāko cenu, kāda tai bijusi no nolaupīšanas brīža līdz civilprasības izspriešanas brīdim (*Krimināllikuma komentāri. Trešā daļa, 2016. U.Krastiņš, V.Liholaja, D.Hamkova 32.lapa).*

Ar cietušā /pers. H/ liecībām apstiprinās, ka viņam netika atgriezts portatīvais dators "Asus", mugursoma, melns ādas maks, zābaki, četri zeķu pāri un četras šķiltavas, kopsummā mantas par 489 EUR, par ko viņš piesaka kaitējuma kompensāciju.

No /pers. H/ sarkanas krāsas ceļojuma čemodānā esošo mantu apskates protokola redzams, ka minētās mantas viņam atpakaļ netika atgrieztas, līdz ar to cietušais pamatoti samazināja kaitējuma kompensāciju, uzturot to neatdoto mantu vērtības apmērā.

Apelācijas instances tiesa uzskata, ka cietušā /pers. H/ norādītā mantas vērtība ir pierādīta ar paša cietušā liecībām.

Ņemot vērā, ka sākotnējās liecībās /pers. H/ datora vērtību norādījis 250 EUR, savukārt apsūdzībā datora "Asus" vērtība kopā ar lādētāju norādīta 300 EUR, tiesas kolēģija atzīst, ka ir samazināms /pers. H/ labā piedzenamās kompensācijas apmērs par 50 EUR, jo par nolaupīto lādētāju cietušais nav lūdzis piedzīt mantisko kompensāciju.

Cietušā/pers. H/ sniegtā katras nolaupītās mantas vērtība nav uzskatāma ne par nesamērīgu, ne par nepamatotu. Tiesas kolēģija nekonstatē tādus apstākļus, ka cietušais vēlētos iedzīvoties uz apsūdzētā rēķina, saņemot kompensāciju par nolaupītajām un atpakaļ neatgrieztajām mantām. Turklāt cietušais /pers. H/ tika brīdināts par apzināti nepatiesu liecību sniegšanu, un nav nekāda pamata uzskatīt, ka viņš vēlētos saņemt nepamatoti augstu kompensāciju.

Tiesas kolēģija uzskata, ka pirmās instances tiesa pamatoti piedzinusi cietušās /pers. G/ labā mantiskā kaitējuma kompensāciju par velosipēda riteņa kopā ar rumbu 56,45 EUR vērtībā un jaunas slēdzenes 10 EUR apmērā iegādi, kopsummā par 66,45 EUR. Apelācijas sūdzībā nepamatoti norādīts, ka lietā ir čeks par 56,45 EUR, bet pārējā daļā kompensācija neesot pamatota ar pierādījumiem.

No cietušās /pers. G/ liecības, apskates protokola, EKA čeka par 56,45 EUR samaksu izriet pamatojums, kāpēc cietušajai pēc velosipēda atgriešanas atpakaļ bija nepieciešams mainīt velosipēda riepu, aizmugurējo riteni, aploklentu un kameru, par ko norādīts pirmās instances tiesas spriedumā, un tiesas kolēģijai nav pamata pārvērtēt šos pierādījumus.

Ar cietušās /pers. G/ liecību apstiprinās, ka zādzības rezultātā viņai bija nepieciešams iegādāties jaunu velosipēda slēdzeni, jo tā, izdarot zādzību, bija pārgriezta. Slēdzeni iegādājās par 10 EUR. Cietušās liecību apstiprina apsūdzētā liecība par to, ka viņš pārknieba drošības slēdzeni, lai varētu nolaupīt velosipēdu.

Tiesas kolēģija uzskata, ka cietušās /pers. G/ norādītā slēdzenes vērtība – 10 EUR – nav uzskatāma ne par nesamērīgu, ne par nepamatotu, un nav nekāda pamata uzskatīt, ka /pers. G/ vēlētos saņemt nepamatoti augstu kompensāciju.

Aizstāve apelācijas sūdzībā norādījusi, ka pirmās instances tiesa bez tiesiska pamata apmierinājusi cietušā /pers. I/ kaitējuma kompensāciju 250 EUR apmērā, jo policijas darbinieka ziņojumā nevar fiksēt pieteikto kaitējuma kompensāciju.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 155.pantu aptaujā var fiksēt informāciju, kas neietekmē noziedzīga nodarījuma juridisko kvalifikāciju (arī precizējošu informāciju par nodarītā zaudējuma apmēru). Par aptaujas gaitu un rezultātiem izmeklēšanas darbības veicējs raksta ziņojumu.

Tiesas kolēģija uzskata, ka /pers. I/ aptaujas laikā pieteikto kaitējuma kompensāciju 250 EUR apmērā nav pamata noteikt.

Kā izriet no /pers. I/ liecībām pirmstiesas procesā, portatīvā datora "Dell Latitude E 6530" vērtība ir 215 EUR. Dators pēc tā atgriešanas atpakaļ cietušajam bija sabojāts, to cietušais nav salabojis. No cietušā iesniegtā rēķina izriet, ka datora remonts izmaksā 250 EUR.

Ņemot vērā, ka portatīvais dators ir atgriezts cietušajam, datoram līdz šai dienai nav veikts remonts, savukārt cietušā /pers. I/ norādītā remonta summa pārsniedz paša datora vērtību, tiesas kolēģija apšauba rēķinā norādīto portatīvā datora "Dell Latitude E 6530" remontam nepieciešamo summu un cietušajam kaitējuma kompensāciju šajā procesā nenosaka. Cietušajam saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 350.panta trešās daļas noteikumiem saglabājas tiesības prasīt kaitējuma atlīdzināšanu Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

Novērtējot spriedumā norādītos, likumā paredzētos apstākļus, kas ir bijuši par pamatu soda noteikšanai /pers. F/, tiesas kolēģija konstatē, ka pirmās instances tiesa atbilstoši Krimināllikuma 35.pantam un 46.panta otrajai daļai ir vērtējusi noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī ir norādījusi ziņas par apsūdzētā personību.

Pirmās instances tiesa spriedumā pamatoti norādījusi, ka apsūdzētā izdarītais noziedzīgais nodarījums pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu klasificējams kā mazāk smags noziegums. Noziedzīgais nodarījums, kas kvalificēts pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas, klasificējams saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta ceturto daļu kā smags noziegums.

Pirmās instances tiesa par apsūdzētā personību ir noskaidrojusi, ka /pers. F/ mācās 11.klasē, neprecējies, apgādājamo personu nav, agrāk vairākkārt tiesāts. No /ieslodzījuma vieta/ raksturots viduvēji.

Apelācijas instances tiesā no apsūdzētā vārdiem noskaidrots, ka viņš ir bārenis, līdz 24 gadu vecumam saņem sociālo pabalstu, pašlaik mācās 12.klasē, no Rīgas Domes ir saņēmis sociālo dzīvojamo platību.

Atbilstoši Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1.punktam pirmās instances tiesa par apsūdzētā atbildību pastiprinošu apstākli pamatoti atzina to, ka apsūdzētā izdarītie noziedzīgie nodarījumi veido noziedzīgu nodarījumu recidīvu.

Pirmās instances tiesa pamatoti saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli atzinusi to, ka /pers. F/ atzina savu vainu un nožēloja izdarīto noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, kas kvalificēts pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas, līdz ar ko tiesas kolēģijai nav pamata atkārtoti vērtēt šo apelācijas sūdzībā norādīto apstākli. Savukārt noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, kas kvalificēts pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas tiesas kolēģija vainas atzīšanu un izdarītā nožēlošanu nekonstatē, jo apsūdzētais savu vainu neatzina pilnībā.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 2.punktu par atbildību mīkstinošu apstākli atzīstams, tas, ka vainīgais aktīvi veicinājis noziedzīga nodarījuma atklāšanu vai izmeklēšanu.

No lietas materiāliem izriet, ka /pers. F/ ir sniedzis izmeklēšanas iestādei informāciju, kura tai nebija zināma un kas izpaudās kā nolaupīto mantu atrašanās vietas norādīšana, noorganizējot to nogādi policijas iestādē un tādējādi veicinot noziedzīgā nodarījuma pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas izmeklēšanu.

Ievērojot minēto, apelācijas instances tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 2.punktu par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli

pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas atzīt, to, ka vainīgais aktīvi veicinājis noziedzīga nodarījuma izmeklēšanu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantā paredzētajiem soda noteikšanas vispārīgajiem principiem, nosakot soda veidu, ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību, savukārt, nosakot soda mēru, ņem vērā atbildību mīkstinošus un pastiprinošus apstākļus. Minētie soda noteikšanas principi attiecināmi arī uz apelācijas instances tiesu, izskatot lietu savas kompetences ietvaros.

Jaunu Krimināllikuma 46.pantā ietverto apstākļu, tostarp Krimināllikuma 47.pantā paredzēto atbildību mīkstinošo apstākļu konstatēšana, ir pamats soda mēra pārskatīšanai, ja sods bijis noteikts, neņemot vērā šos apstākļus. Šāda atziņa izriet arī no tiesību doktrīnā paustā viedokļa par Krimināllikuma 46.pantā paredzēto soda noteikšanas vispārīgo principu un Krimināllikuma 47.pantā noteikto atbildību mīkstinošo apstākļu jēgu un nozīmi.

/pers. F/ apelācijas sūdzībā norādītie apstākļi par apsūdzētā ģimenes stāvokli, dzīvesvietas neesamību, darbavietas un pastāvīgu ienākumu zaudēšanu saistībā ar Covid-19 pandēmiju nav atzīstami par atbildību mīkstinošiem Krimināllikuma 47.panta izpratnē un nav pamats soda mīkstināšanai par izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, turklāt no Iekšlietu ministrijas Informācijas centra ziņām redzams, ka /pers. F/ izdarījis un sodīts par analoģiska rakstura noziedzīgu nodarījumu pret īpašumu arī 2018.gadā, tas ir, vēl pirms Covid-19 pandēmijas (1.sējuma 86.-93.lapa).

Atzīmējams, ka atbildību pastiprinoša apstākļa esamība jau pati par sevi nedod iespēju tiesai noteikt panta sankcijā paredzēto minimālo sodu, bet /pers. F/ par abiem noziedzīgajiem nodarījumiem tika konstatēts atbildību pastiprinošs apstāklis.

Nekādas citas apsūdzētā personību pozitīvi raksturojošas ziņas vai viņa atbildību mīkstinošos apstākļus, kuriem būtu nozīme pie soda noteikšanas, tiesas kolēģija nekonstatē, un uz tādiem savā apelācijas sūdzībā nav norādījis arī pats apsūdzētais un viņa aizstāve.

Tādējādi apelācijas instances tiesa secina, ka, atzīstot par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli tādu apstākli, kuru nebija konstatējusi pirmās instances tiesa, apsūdzētajam ar pirmās instances tiesas spriedumu piespriestais brīvības atņemšanas sods par noziedzīgo nodarījumu pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas ir samazināms.

Apelācijas instances tiesas ieskatā brīvības atņemšanas soda piemērošana par mazāk smagu noziedzīgu nodarījumu, par kādu uzskatāms Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētais noziedzīgais nodarījums, ir visatbilstošākā, lai sasniegtu Krimināllikuma 35.panta otrās daļas noteikto soda mērķi, konkrētajā gadījumā soda mērķis nav sasniedzams, nosakot kādu no panta sankcijā paredzētajiem vieglāka soda veidiem, jo /pers. F/ ir persona, kas regulāri izdara mantiska rakstura noziedzīgus nodarījumus, un, neskatoties uz iepriekšējiem sodiem, nav izdarījis pozitīvus secinājumus. Tiesas kolēģija atzīst, ka noteiktais sods pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas ir atbilstošs noziedzīgā nodarījuma raksturam, radītajam kaitējumam, konstatētajam atbildību mīkstinošajam un pastiprinošajam apstāklim, apsūdzētā personībai.

Tiesas kolēģija tāpat kā pirmās instances tiesa uzskata, ka, nosakot galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un otro daļu, piemērojams daļējais sodu saskaitīšanas princips. Mīkstinot piespriesto sodu par noziedzīgo nodarījumu pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas par vienu mēnesi, ir samazināms arī saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un trešo daļu noteiktais galīgais sods.

Vienlaikus tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums ir nepamatots un nelikumīgs daļā par drošības līdzekli.

Tiesas kolēģija konstatē, ka ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 9.augusta lēmumu labota kā pārrakstīšanās kļūda Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 6.maija sprieduma rezolutīvajā daļā, labojot tekstu no "drošības līdzekli –apcietinājums - atstāt negrozītu līdz sprieduma stāšanās spēkā" uz drošības līdzekli –apcietinājumu - atcelt".

Augstākās tiesas Senāts 2009.gada 16.jūnija lēmumā Nr.SKK-244/2009 norādījis, ka: "Ar pārrakstīšanās kļūdu saprotamas pareizrakstības kļūdas, gramatikas kļūdas, kļūdas, kas nav saistītas ar juridiski nozīmīgiem faktiem, kļūdas, kuras ir acīmredzamas un kuru izlabošana nevar izraisīt šaubas."

Ievērojot minēto, tiesas kolēģija secina, secina, ka pirmās instances tiesa, labojot 2021.gada 6.maija sprieduma rezolutīvo daļu, nepareizi interpretējusi Kriminālprocesa likuma 474.pantu. Minētie labojumi sprieduma rezolutīvajā daļā par drošības līdzekli nav uzskatāmi par pārrakstīšanās kļūdu, jo ir saistīti ar juridiski nozīmīgiem faktiem, līdz ar to minētais ir par pamatu nolēmuma atcelšanai šajā daļā, taisot šajā daļā jaunu spriedumu.

/pers. F/ piemērotais drošības līdzeklis – apcietinājums – ir atceļams.

Pie norādītajiem apstākļiem tiesas kolēģija atzīst, ka Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 9.augusta lēmums par pārrakstīšanās kļūdas labošanu spriedumā ir atceļams.

Apsūdzētais un viņa aizstāve apelācijas sūdzībā lūguši atcelt pirmās instances tiesas spriedumu daļā par procesuālo izdevumu piedziņu valsts labā, jo apsūdzētais ir valsts apgādībā, saņem valsts pabalstu, ir uzņemts rindā sociālā dzīvokļa piešķiršanai.

Minētos apstākļus pirmās instances tiesa nav vērtējusi.

Apsūdzētais apelācijas instances tiesā paskaidroja, ka viņš ir bārenis, mācās 12.klasē, līdz 24 gadu vecumam valsts viņam kā bārenim maksā sociālo pabalstu 120 EUR apmērā, viņam piešķirts sociālais dzīvoklis.

Tiesas kolēģijai nav pamata apšaubīt norādītos apstākļus. No Rīgas Domes mājokļu un vides departamenta Dzīvokļu pārvaldes 2020.gada 24.augusta paziņojuma redzams, ka kopš 2016.gada 3.augusta /pers. F/ ir reģistrēts palīdzības saņemšanai dzīvojamās telpas izīrēšanai kā bez vecāku gādības palicis bērns. /pers. F/ dzīvokļa jautājuma risināšana 3.reģistra ietvaros tiek atlikta uz laiku, kas nav ilgāks par vienu gadu, tas ir, līdz 2021.gada 30.jūlijam (2.sējuma 99.lapa).

Kriminālprocesa likuma 85.panta pirmās daļas 1.punkts paredz, ka tiesības uz atbrīvošanu no samaksas par aizstāvja palīdzību, kas tādā gadījumā tiek segta no valsts līdzekļiem, ir personai, kuras mantiskais stāvoklis izslēdz iespēju samaksu par aizstāvja palīdzību nodrošināt no saviem līdzekļiem.

Novērtējusi ziņas par apsūdzētā mantisko stāvokli, to, ka viņa ienākumus veido valsts pabalsts, viņš ir bārenis, apelācijas instances tiesa konstatē, ka apsūdzētā ienākumi izslēdz iespēju samaksāt no saviem līdzekļiem par aizstāves palīdzību, pastāv Kriminālprocesa likuma 85.panta pirmās daļas 1.punktā paredzētais pamats atbrīvot apsūdzēto no samaksas par aizstāvja darbu, tāpēc šajā daļā pirmās instances tiesas spriedums ir atceļams, izdevumi par aizstāves darbu pirmās instances tiesā sedzami no valsts līdzekļiem.

Pārējā daļā pirmās instances tiesas spriedums atstājams negrozīts.

Ievērojot minētās ziņas par apsūdzētā mantisko stāvokli, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 85.panta pirmās daļas 1.punktu ir pamats atbrīvot apsūdzēto no samaksas par aizstāves darbu apelācijas instances tiesā, izdevumi sedzami no valsts līdzekļiem.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 563.panta pirmās daļas 3.punktu, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija

n o s p r i e d a

Atcelt daļā Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 6.maija spriedumu par /pers. F/ noteikto sodu pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas, saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un trešo daļu noteikto galīgo sodu, par procesuālo izdevumu 885 EUR piedziņu valsts labā, par

mantiskā kaitējuma kompensācijas piedziņu cietušo /pers. H/ un /pers. I/ labā, par drošības līdzekļa – apcietinājuma atstāšanu negrozītu.

/pers. F/ par Krimināllikuma 175.panta trešajā daļā izdarīto noziedzīgo nodarījumu sodīt ar brīvības atņemšanu uz 9 (deviņiem) mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un trešo daļu pēc noziedzīgo nodarījumu kopības galīgo sodu /pers. F/ noteikt, daļēji saskaitot piespriestos sodus – brīvības atņemšana uz 11 (vienpadsmit) mēnešiem.

Kompensāciju par mantisko zaudējumu cietušajam /pers. I/ nenoteikt.

Cietušā/pers. H/ pieteikto mantiskā zaudējuma kompensāciju apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. F/ cietušā /pers. H/ labā mantiskā zaudējuma kompensāciju 439 EUR (četri simti trīsdesmit deviņi *euro*), nosakot termiņu labprātīgai mantiskā zaudējuma kompensācijas samaksai − 30 dienas no nolēmuma spēkā stāšanās dienas.

Pārējā daļā mantiskā zaudējuma kompensāciju /pers. H/ nenoteikt.

Procesuālos izdevumus par aizstāves veikto darbu pirmās instances tiesā segt no valsts līdzekļiem.

Drošības līdzekli – apcietinājumu /pers. F/ atcelt.

Pārējā daļā pirmās instances tiesas spriedumu atstāt negrozītu.

Atcelt Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 9.augusta lēmumu par pārrakstīšanās kļūdas labošanu Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 6.maija spriedumā.

Procesuālos izdevumus par aizstāves veikto darbu apelācijas instances tiesā segt no valsts līdzekļiem.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākajā tiesā 10 dienu laikā Kriminālprocesa likuma 574., 575.pantā paredzētajos gadījumos, sūdzību vai protestu iesniedzot Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijai.

Pilna sprieduma pieejamības diena − 2022.gada 25.janvārī.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja	(personiskais paraksts)	L.Šteinerte
Tiesnesis	(personiskais paraksts)	I.Amoliņa
Tiesnese	(personiskais paraksts)	L.Poļakova